

BEZPEČNOST v Hikkaduvě

„Ježíšmarjá, na Srí Lanku ne, tam se pořád střílí, sou tam jedovatý hadové, škorpióni, leopardi, velký pijavice a tak, je tam špína a nemoce, po napití vody je průjem, jo a ty vlny, co bouraj domy a zabíjej lidi, bylo to v novinách a v televizi, nene, tam nejedu!“ Ano, to vše je pravda, ale trochu jinak.

Divoká zvěř, jedovatí hadi atd. jsou převážně ve značně nepřístupné džungli, ale jen velice vzácně v turisticky běžně navštěvovaných lokalitách, tedy ve městech a na pobřeží. Přírodní katastrofa tsunami se nevyskytuje každý den, její následky jsou pochopitelně ještě viditelné, tak rozsáhlé škody se nedají opravit za jeden den – jako u nás škody po povodních. Část severu a severovýchodu země je obsazena protivládní organizací LTTE (Liberation Tigers of Tamil Elam), známou pod zkratkou Tamilští tygři. Tato území jsou uzavřena, vládní jednotky tam prostě nikoho nepustí, neboť tam nejen turistům, ale ani netamilskému obyvatelstvu nemohou zaručit bezpečnost. Pokud tam nějaký dobrodruh na vlastní nebezpečí po souši nebo po moři pronikne, je většinou LTTE zadržen a je za něho požadováno výkupné: je to jeden ze způsobů, jak financovat nákup zbraní a střeliva.

Nepřísluší mi analyzovat vnitropolitickou situaci ostrova; podívejme se, jak to vypadá s bezpečností v Jižní provincii, např. v Hikkaduvě, bývalém ráji hippies a dnes oblíbeném cíli turistů. Hikkaduwa a přilehlé vesničky tvoří zhruba necelé dva a půl kilometru široký pás domků a hotelů v délce asi sedmi kilometrů, rozprostřený

kolem dvou paralelních severojižních dopravních tepen – silnice a železnice. Nečistoty na ulicích, resp. silnicích, je asi tolik jako v Praze nebo v Brně; jemný písečný prach a opadané palmové listy jsou součástí denního života. Pít vodu z městského řádu nemá za následek akutní nebezpečí průjmu, vodu ze studní a pramenů je lépe převařit, nebo kupovat minerálku – za vychlazenou láhev chtějí obchodníci větší malý příplatek za spotřebu elektřiny.

Nebýt výrazného označení Police Station Hikkaduwa, nikdo by asi v domě se světle modrým průčelím sídlo policie nehledal. Veliteli stanice Rohanu Pererovi v hodnosti chief inspector je podřízeno 45 policistů, z toho sedm žen. Někteří policisté pracují v civilu jako detektivové; práci jim usnadňuje neurčitý počet informátorů. Policisté hlídají na směny nepřetržitě ve dne i v noci, 24 hodin. Procházejí ve dvou nebo ve třech určený sektor, kde 38 °C ve stínu není neobvyklá teplota – město, pláže, staveniště, džungli atd. Jako standardní výzbroj nosí čínské AK 47.

Policejní stanice Hikkaduwa a část jejího osazenstva na snímku vpravo

Šéfinšpektor Rohan Perera

Ve větších městech se na zajištění bezpečnosti podílí armáda včetně speciálních jednotek

V Hikkaduvě je (neinzerovaný) nevěstinec v nevábném starém hotelu

I u moře se najdou zákoutí, kde se scházejí alkoholici

Policisté v civilu se starají hlavně o prostitutky (obojího pohlaví), kapsáře a drobnou kriminalitu. Prostitutky neprovozují řemeslo v místě příslušnosti. Místní pracovníce jezdí do vzdálenějších lokalit a do Hikkaduwy zato dojíždějí jiné. Mají tak pocit, že tím policii zmatou, podobně jako nezletilí delikventi. Tíže zjištělné jsou čínské

„léčitelky“, které se nabízejí pod rouškou některých masážních salonů ajurvedy. Současná úroveň kriminality je nízká. Náčelník Perera dodává: „V roce 2005 jsme měli celkem 140 případů – převážně v souvislosti s katastrofou tsunami – a ty jsme vyřešili.“ V lehčích případech jsou zadržení jednotlivci umístěni do staniční šatlavý s půdory-

sem asi 3,5x4 m. Jedná-li se o těžká provinění, nebo je-li zadržených větší počet, jsou transportováni do delikventy obávaného vězení v Galle.

Šatlava s mřížovými dveřmi má pouze betonovou postel, betonový stůlek a za nízkou zídkou takzvaný turecký záchod. Perera se usmívá: „My policisté bychom sice potřebovali zmodernizovat výzbroj a výstroj, komunikační prostředky, ale pro kriminální živly je pohodlí šatlavý dostatečné. Zadržení nemohou očekávat pětihvězdičkový hotel. Betonovou postel nebo stůl po nás případný svalnatý zuřivec nemůže hodit .. A k vyspání pro opilce – i zahraniční – to také stačí.“

Menší excesy v mezilidských vztazích vyvolává také zátěž provizorního způsobu života u lidí, jimž po tsunami zůstaly jen šaty, které měli na sobě, a nyní stísněných v dřevěných boudách a čekajících na dostavbu nových obydlí.

Bezpečnostní systém doplňují hotelové ochranky a příslušníci soukromých bezpečnostních společností, kteří jsou též 24 hodin ve službě. Platové rozdíly nejsou příliš velké, policejní konstábl má zhruba kolem 12 000–14 000 rupií měsíčně, podobně jako kolega u soukromé ochranky. Výdělek nočního hlídače malého penzionu (na vedlejší úvazek) je kolem 5000 rupií. Ovšem práce u policie má přednosti státního zázemí a různých privilegií.

V hlavním městě Kolombu a v hlavních městech provincií se o bezpečnost obyvatel a turistů stará všudypřítomná armáda včetně jednotek rychlého nasazení. Kolombo je jako sídlo vlády stálým terčem teroristů LTTE. Celkově mají LTTE za posledních 25 let na kontě přes 200 atentátů. Některé ulice a části Kolomba jsou v současnosti pro veřejnost uzavřeny, uzávěry se mění podle potřeby. Bohužel, z bezpečnostních důvodů jsou uzavřena také nejvyšší patra dvouhvězdičkového World Trade Center a střešní terasy vysokých hotelů, vyhlídky na město musely dát přednost vojenským strážím. Ve velkých městech jsou běžné pouliční kontroly osobních dokumentů. Železnice je v každé zemi stát ve státě. Specifika vlakové dopravy se řadovému policistovi, vymykají a tak jako i jinde jsou na Srí Lance útvary železniční policie. Bezpečnost letišť je doménou armády, letištní a státní policie; ve veřejném provozu je pouze mezinárodní letiště Katunayake.

Boje mezi tamilskými separatisty a vládními jednotkami trvají již od roku 1971, současné výdaje na ochranu a bezpečnost Srí Lanky se pohybují kolem půl miliardy amerických dolarů ročně – v roce 1970 to bylo pouhých 18 milionů USD. Stamiliony dolarů by se jistě daly využít lépe než k udržení následků dynamiky občanské války na severu země v nesitelných hranicích. Tyto výdaje samozřejmě přetěžují státní rozpočet a infrastrukturu země, jež neoplývá přírodním bohatstvím. Dlouhotrvající boje pochopitelně neprospívají rozvoji turismu, na který je Srí Lanka částečně příjmově odkázána – ale zhruba po 70 % kouzelné země se turisté a obyvatelé mohou pohybovat v relativním bezpečí.

Stano R. KRÍŽ
Foto autor